

UZASADNIENIE

Obowiązek sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13). W myśl art. 28 ust. 5 wyżej wymienionej ustawy plan zadań ochronnych ustanawia regionalny dyrektor ochrony środowiska, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. Plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony tych siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt.

Projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Radomno PLH280035 został przygotowany zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2024 r. poz. 99).

Ponieważ w granicach obszaru Natura 2000 Ostoja Radomno PLH280035 nie ma krajowych form ochrony przyrody, dla których ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10, nie zachodzą przesłanki do wyłączenia całości lub części obszaru Natura 2000 ze sporządzania planu zadań ochronnych, określone w art. 28 ust. 11 pkt 2 i 3 ustawy o ochronie przyrody. Obszar Natura 2000 Ostoja Radomno PLH280035 pokrywa się w całości z terenem zarządzanym przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Iława, dla którego plan urządzenia lasu nie zawiera jednak zakresu, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. W związku z tym nie może mieć zastosowania przepis art. 28 ust. 11 pkt. 3a ustawy o ochronie przyrody.

Plan zadań ochronnych będący przedmiotem niniejszego zarządzenia, został przygotowany z uwzględnieniem zapisów Standardowego Formularza Danych dla przedmiotowego obszaru oraz wszystkich dostępnych danych i materiałów, a w szczególności opracowania: „Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Radomno PLH280035 w województwie warmińsko-mazurskim”, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, 2021.

Zapisy planu zadań ochronnych sformułowano z uwzględnieniem ustaleń dotyczących stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dokonanych na podstawie dostępnych danych, w tym ww. opracowania. Oceny stanu ochrony poszczególnych siedlisk przyrodniczych i gatunków dokonano na podstawie wyników ekspertyzy specjalistycznej, w oparciu o trzy parametry stanu:

- 1) dla siedlisk przyrodniczych: powierzchnia, specyficzna struktura i funkcje, perspektywy ochrony,
- 2) dla gatunków: stan populacji, stan siedliska oraz perspektywy ochrony.

Przy ocenie poszczególnych parametrów zastosowano zestawy wskaźników opisanych w metodykach przygotowanych przez Instytut Ochrony Przyrody PAN na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska realizowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ).

Badania nakierowane były na zinventaryzowanie następujących siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt kwalifikujących się do uznania za przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000:

1. 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*,
2. 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne,
3. 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*),
4. 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe),
5. 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*),
6. 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk,

7. 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*),
8. 9160 Grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*),
9. 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne,
10. 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe),
11. 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*,
12. 1337 Bóbr *Castor fiber*,
13. 6216 sierpowiec błyszczący *Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus*
14. 1042 Zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*,
15. 1903 Lipiennik Loesela *Liparis loeselii*,
16. 1355 Wydra *Lutra lutra*,
17. 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*,
18. 1166 Traszka grzebieniasta *Truturus cristatus*.

W trakcie prac nad PZO nie stwierdzono występowania siedliska przyrodniczego 6120 Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*). Podawany wcześniej płat w oddz. 108 g uległ zarośnięciu sosną oraz zadarnieniu trzcinnikiem piaskowym (*Calamagrostis epigeios*), natomiast płat w oddz. 108 j, k uległ zadarnieniu trawistą roślinnością łąkową. Nie odnaleziono również siedliska 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*). Siedlisko 7140 było wykazywane na jednym stanowisku wokół dystroficznego Jeziora Miałkie. Zbiorowiska roślinne z klasy *Scheuchzerio-Caricetae nigrae* typowe dla torfowisk przejściowych (m.in. *Rhynchosporium albae*, *Caricetum limosae*, *Caricetum lasiocarpae*) zmniejszyły tutaj swój areal na rzecz zbiorowisk wysokotorfowiskowych z klasy *Oxycocco-Sphagnetum* na skutek sukcesji ekologicznej. Wobec tego, że przeważają tu obecnie zbiorowiska mszarne *Sphagnetum magellanici* i *Ledo-Sphagnetum magellanici* siedlisko wokół Jeziora Miałkie zaklasyfikowano do torfowisk wysokich 7110. Na podstawie powyższych badań w roku 2024 zmieniony został Standardowy Formularz Danych.

Ponadto podczas inwentaryzacji czerwończyka nieparka *Lycaena dispar* (1060) znaleziono go tylko na jednym stanowisku. W granicach ostoi nie stwierdzono również traszki grzebieniastej *Truturus cristatus* (1166) oraz kumaka nizinnego *Bombina bombina* (1188), jak oceniono nie występują tu odpowiednie warunki siedliskowe dla tych gatunków. Zaproponowano aby gatunki te usunąć z listy przedmiotów ochrony. Jednakże po analizie tego zagadnienia tut. Organ postanowił pozostawić ww. gatunki zwierząt wśród przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Radomno. Badania na potrzeby PZO prowadzone były tylko przez jeden sezon wegetacyjny. Na występowanie analizowanych gatunków wpływ mogły mieć czynniki takie jak obecność roślin żywicielskich, warunki siedliskowe, zmiany hydrologiczne, sukcesja. Czynniki te mogą ulegać fluktuacjom w czasie, w związku z czym widzi się konieczność powtórzenia badań w celu weryfikacji występowania tych gatunków. Ponadto Obszar zapewnia płazom odpowiednie warunki do bytowania – obecność siedlisk 3150, 3160, 7110, 91D0 czy 91E0. Zaplanowano więc działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony.

Dla siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin i zwierząt uznanych za przedmioty ochrony ostoi zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla ich stanowisk wskazane w załączniku 3. Sformułowano nowe cele działań ochronnych mając na względzie potrzebę co najmniej utrzymania siedlisk w obszarze lub poprawę ich stanu ochrony (załącznik 4). Przy formułowaniu celów działań uwzględniono wytyczne Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska sformułowane w piśmie z dn. 09.12.2020 r. znak: DZP-WP.600.113.2020.JB.

Dla osiągnięcia wyznaczonych celów sformułowano działania ochronne, w tym dotyczące ochrony czynnej i monitoringu stanu ochrony oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych (załącznik 5).

W odniesieniu do płątów 3150_1 i 3150_4 siedliska 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* wskazano na potrzebę modyfikacji dotychczasowego sposobu prowadzenia gospodarki rybackiej poprzez promowanie zarybień zbiornika gatunkami drapieżnymi (szczupak, okoń, sandacz) oraz powstrzymanie się od zarybień karpem i amurem. W przypadku pozostałych płątów siedliska brak jest możliwości zaplanowania działań związanych z ochroną czynną - należy utrzymać leśny charakter zlewni, w tym prowadzić ewentualne pozyskanie drewna jedynie przy zastosowaniu małopowierzchniowych gniazd (<0,3 ha).

Dla zachowania płątów siedliska 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne oraz istotne jest wdrożenie ekstensywnej gospodarki leśnej w zlewni jeziora - pozyskiwanie drewna z zastosowaniem cięć gniazdowych w obrębie gniazd o powierzchni nie większej niż 0,3 ha. W przypadku płątu 3160_2 oraz siedliska 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) należy rozebrać studzienki odprowadzającej wodę z torfowiska.

Zachowanie siedliska 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, sierpowca błyszczącego *Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus* i lipiennika *Loesela Liparis loeselii* wymaga usuwania drzew i nalotu olszy, brzozy i zakrzaczeń wierzby z jego powierzchni.

Dla leśnych siedlisk 9110 i 9160 kluczową sprawą pozostaje niska, na ogół, ilość martwego drewna, co związane jest z prowadzoną gospodarką leśną. Zaproponowano więc sukcesywne zwiększanie jego zasobów. Znaczącym problemem jest również udział w warstwie drzew i podszytu obcych geograficznie lub ekologicznie gatunków, które zaproponowano do usunięcia. W przypadku wszystkich stanowisk siedlisk leśnych, w których prowadzona jest gospodarka leśna, zaproponowano metody gospodarki promujące ochronę siedlisk.

Dla leśnych siedlisk 91D0 i 91E0 podstawowym problemem jest poprawa warunków wodnych w zlewni, czemu ma służyć wykonanie zastawek oraz utrzymanie tam bobrowych.

Dla kumaka nizinnego *Bombina bombina*, bobra europejskiego *Castor fiber*, zalotki większej *Leucorhina pectoralis*, wydry *Lutra lutra*, czerwończyka nieparka *Lycena dispar* oraz traszki grzebieniastej nie zaplanowano działań w zakresie aktywnej ochrony. W przypadku zalotki większej, wydry, kumaka nizinnego, traszki grzebieniastej i czerwończyka nieparka wynika to z braku zagrożeń istniejących. Ponadto w przypadku kumaka nizinnego, traszki grzebieniastej i czerwończyka nieparka wynika to z konieczności realizacji działań dotyczących monitoringu stanu przedmiotów ochrony. Natomiast w przypadku bobra europejskiego wynika to faktu iż gatunek ten na terenie ostoi nie jest zagrożony, co z dobrego stopnia zachowania cech siedliska gatunku a także ogólnego stanu ochrony gatunku w obszarze, który oceniony został na właściwy (FV).

Dla poszczególnych stanowisk przedmiotów ochrony zaplanowano działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony. Oparto je na metodyce opracowanej przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska. Monitoring realizacji celów działań ochronnych prowadzony będzie poprzez monitoringu stanu ochrony poszczególnych przedmiotów ochrony.

Stanowiska siedliska 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, sierpowca błyszczącego *Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus* i lipiennika *Loesela Liparis loeselii* wymaga prowadzenia stałego, całorocznego monitoringu poziomu wody na torfowisku (przy pomocy zamontowanych diverów do badań wieloletnich) oraz kontroli działalności i ekspansji bobrów.

Nie zidentyfikowano potrzeby ustanowienia planu ochrony dla tego obszaru. Wskazano natomiast na potrzebę wprowadzenia zmian w obowiązującym SDF. Dotyczą one usunięcia z SDF

dwóch siedlisk przyrodniczych: 6120 Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*) i 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*). Zmian tych dokonano w 2024 r.

Przystępując do prac nad sporządzeniem planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie obwieszczeniem znak WOPN.082.2.4.1.2019.AB z dnia 17 kwietnia 2019 r. podał do publicznej wiadomości informację o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla tego obszaru Natura 2000 Ostoja Radomno, określając założenia do projektu PZO dla obszaru Natura 2000 (wypełniając tym samym obowiązek wynikający z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Zawiadomienie ogłoszono w sposób zwyczajowo przyjęty, tj. wywieszono w siedzibie organu właściwego w sprawie (wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie RDOŚ w Olsztynie), umieszczono na stronie BIP RDOŚ w Olsztynie oraz opublikowano w formie obwieszczenia w prasie o zasięgu regionalnym.

Następnie, zapewniając możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670) w procesie przygotowania niniejszego planu, obwieszczeniem znak WOPN.082.2.4.1.2019.AB z dnia 15 października 2019 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do sporządzenia projektów planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Ostoja Radomno. Poinformowano o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych i o jego przedmiocie, możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy, w tym projektem niniejszego zarządzenia oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu, a także o miejscu, sposobie i terminie wnoszenia uwag i wniosków do powyższego projektu oraz o organie właściwym do ich rozpatrzenia. Zawiadomienie ogłoszono w sposób zwyczajowo przyjęty, tj. wywieszono w siedzibie organu właściwego w sprawie (wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie RDOŚ w Olsztynie), umieszczono na stronie BIP RDOŚ w Olsztynie oraz opublikowano w formie obwieszczenia w prasie o zasięgu regionalnym.

W ramach opracowywania planu, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie zapewnił możliwość udziału wszystkim zainteresowanym w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu. Podstawowym środkiem realizacji przez RDOŚ w Olsztynie obowiązku wynikającego z przepisu art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, mającego na celu zapewnienie możliwości udziału zainteresowanych osób i podmiotów prowadzących działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, było zorganizowanie i przeprowadzenie z udziałem Wykonawcy projektu planu, cyklu spotkań dyskusyjnych, na które każdorazowo zapraszano wszystkie kluczowe z punktu widzenia ochrony obszaru grupy interesu oraz zainteresowane osoby fizyczne. Spotkania dyskusyjno-warsztatowe odbyły się trzykrotnie:

1. w Sali sesyjnej Starostwa Powiatowego w Iławie przy ul. Andersa 2a, dnia 19 października 2020 r.
2. korespondencyjnie, drogą elektroniczną, w dniach 25 listopada 2022 r. – 02 grudnia 2022 r.
3. korespondencyjnie, drogą elektroniczną, w dniach 23 grudnia 2022 r. – 30 grudnia 2022 r.

Do prac nad określeniem działań ochronnych (w zespole roboczym, zwanym Zespołem Lokalnej Współpracy) zostali zaproszeni przedstawiciele, m.in.: administracji samorządowej, organizacji pozarządowych, naukowców a także podmiotów gospodarujących w obszarze Natura 2000. W skład Zespołu Lokalnej Współpracy dla obszaru Natura 2000 Ostoja Radomno PLH280035 weszli przedstawiciele interesariuszy:

- Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Olsztynie,

- Nadleśnictwo Iława.
- Urząd Gminy w Iławie ,
- Starostwo Powiatowe w Iławie,
- Państwowe Gospodarstwo Wodne WODY POLSKIE: Nadzór Wodny w Ostródzie, Nadzór Wodny w Nowym Mieście Lubawskim
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Biuro Powiatowe w Iławie,
- Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Toruniu,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie,
- Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy.

Podczas zorganizowanych trzech spotkań członkowie Zespołu Lokalnej Współpracy omówili i wypracowali zakres działań niezbędnych do wykonania w granicach obszaru.

W toku procedury ustanawiania projektu planu zadań ochronnych, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, wykonując dyspozycję określoną przepisem art. 28 ust. 3 i 4 ustawy o ochronie przyrody oraz § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, a także art. 39 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, obwieszczeniem znak WOPN.6320.7.2025.WS z dnia 23 grudnia 2025 r. podał do publicznej wiadomości informację o wyłożeniu projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Radomno oraz o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy, o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu; możliwości składania uwag i wniosków; sposobie i miejscu składania uwag i wniosków, wskazując jednocześnie co najmniej 21-dniowy termin ich składania; organie właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków, w następujący sposób:

- na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie,
- na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie,
- na tablicach ogłoszeń wszystkich jednostek samorządu terytorialnego objętych granicami obszaru Natura 2000,
- w prasie o odpowiednim do rodzaju dokumentu zasięgu.

Na etapie procedury konsultacji społecznych projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Radomno PLH280035 nie wpłynęły do powyższego organu ochrony przyrody żadne uwagi.

Projekt niniejszego zarządzenia na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2025 r. poz. 428) został uzgodniony przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego pismem znak PN.0521.32.2026 z dnia 16 marca 2026 r.

Obowiązek wynikający z art. 43 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w związku z art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, o podaniu do publicznej wiadomości informacji o przyjęciu tego zarządzenia i o możliwości zapoznania się z jego treścią został zapewniony poprzez:

- ogłoszenie w prasie obwieszczenia, znak WOPN.6320.7.2024.WS.8 z 08 lipca 2026 r. o przyjęciu dokumentu - planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Radomno PLH280035;

- zamieszczenie ww. obwieszczenia oraz dokumentów na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie w zakładce „Obwieszczenia i zawiadomienia” [<https://www.gov.pl/web/rdos-olsztyn/rok-20229>].

Realizacja działań ochronnych i monitoringowych, zawartych w niniejszej regulacji prawnej finansowana będzie zgodnie z przepisem art. 39 ustawy o ochronie przyrody, m.in. ze środków Unii Europejskiej, a w zakresie nie objętym finansowaniem przez Wspólnotę ze środków budżetu państwa, a także z budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.